

עמ"ת 26716/06/14 - מג'די עסאלה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

עמ"ת 26716-06-14 עסאלה נ' תביעות צפת

בפני	כב' השופטת אסתר הלמן
העורר:	מג'די עסאלה
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל

החלטה

נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הסעת שישה אנשים תושבי האזור, ששהו בישראל שלא כדין, מאזור עראבה לכיוון אזור קריית שמונה, ברכב מסוג פורד מס' רישוי 1343776 (להלן: "הרכב").

בכתב האישום הודיעה המאשימה כי בכוונתה לבקש לחלט את הרכב, שבאמצעותו בוצעה העבירה, בהתאם לסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969.

עם הגשת כתב האישום עתרה המשיבה להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים כנגדו. בדיון שהתקיים ביום 8.4.14 הודיעו הצדדים לבית המשפט קמא, כי הגיעו להסדר, שלפיו ישוחרר העורר לביתו, למעצר בית מלא (למעט שעות התאוורות), תחת פיקוח ערב ובתנאים מגבילים, שכללו פסילת רישיונו של העורר עד תום ההליכים כנגדו.

בהתאם להסכמה זו שוחרר העורר, בתנאים מגבילים ורישיונו נפסל עד תום ההליכים כנגדו.

באותו יום, הודה גם העורר בביצוע העבירה והורשע על פי הודאתו, כל זאת במסגרת הסדר טיעון, שבו הוסכם גם כי העורר ישלח לקבלת תסקיר, מבלי לחייב את הצדדים, וכי הצדדים יטענו באורח פתוח לעניין החילוט. כחלק מן ההסדר, הצהיר גם ב"כ העורר, כי מוסכם שרישיונו של העורר יפסל עד תום ההליכים כנגדו. בנוסף, ביקש הסגור כי שירות המבחן יתייחס גם לאפשרות של הימנעות מהרשעתו של העורר. בית המשפט קמא נעתר לבקשה זו, כשהורה לשירות המבחן לבחון אפשרות להימנע מהרשעה. המשך הדיון נדחה לשם קבלת תסקיר שרות המבחן ליום 10.7.14 ובהמשך על פי בקשת שרות המבחן (ופטירתו המצערת של כב' השופט מ. נדל), נדחה הדיון לחודש ספטמבר 2014.

ביום 22.4.14, לאחר שהורשע על פי הודאתו בביצוע העבירה, הגיש העורר בקשה להחזרת תפוס, בטענה כי הרכב

נחוץ למשפחתו לשם פרנסת המשפחה ובנימוק כי ההליך צפוי להמשך זמן רב (הבקשה הוגשה בטרם עתר שרות המבחן לדחיית הדיון, כשהמשכו היה צפוי להתקיים בחודש יולי 2014). בטרם נדונה בקשה זו, הגיש העורר בקשה נוספת, לעיון חוזר בהחלטה בדבר שחרורו בתנאים מגבילים ושינוי התנאים, כך שיותר לו לצאת לעבודה ויבטל מעצר הבית החלקי. שתי הבקשות נדונו ביום 19.5.14.

ההחלטה הנוגעת לעניינו, היא זו שניתנה בבקשה להחזרת התפוס, במסגרתה דחה בית המשפט קמא את בקשת העורר, בנמקו היטב את החלטתו. לפי נימוקי ההחלטה - עסקינן במבקש, שהורשע בדין בעבירה של הסעת 6 תושבי שטחים, עבירה שבוצעה באמצעות הרכב עליו נסובה הבקשה, אך כחודש וחצי לפני הדיון. חזקת החפות איננה עומדת עוד לעורר לאחר שהורשע, והואיל ונושא החילוט הושאר להכרעת בית המשפט במסגרת הטיעונים לעונש, לא ראה בית המשפט קמא מקום להורות על שחרור הרכב והחזרתו לידי העורר, בפרט שרישיונו של העורר נפסל, על פי הסכמתו. למרות האמור, קבע בית המשפט קמא כי באם יהיה בידי העורר להמציא הפקדה כספית בסכום נכבד ובמזומן, תוך הבאת ראיות לעניין ערכו של הרכב, ניתן יהיה לשקול את בקשתו שוב.

בעקבות החלטה זו הגיש העורר בקשה נוספת להשבת התפוס, כנגד הפקדת ערבון בסכום שיקבע על ידי בית המשפט, וכן בקשה לביטול הפסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. בקשות אלה נדחו בהחלטת בית המשפט קמא ביום 11.6.14 ועל כך הוגש הערר שבפני.

בנוגע להשבת הרכב התפוס, נקבע כי אין עילה לעיון חוזר בהחלטה שניתנה כ - 10 ימים קודם לכן ואשר קבעה כי לשם שחרור הרכב נדרשת הפקדה כספית נכבדת. יש לציין כי במהלך הדיון הציע ב"כ העורר כי הרכב, ששווי על פי מחירון הוא כ- 210,000 ₪ ישוחרר כנגד הטלת עיקול לטובת המדינה והפקדת ערבון בסך 10,000 ₪. בתגובה להצעה זו קבע בית המשפט קמא היא איננה עונה על ההגדרה של "הפקדה כספית נכבדת במזומן", כפי שנקבע בהחלטתו הקודמת.

בקשתו של העורר לבטל את התנאי הפוסל אותו מלנ ג דחתה אף היא (במקביל אושרה בקשתו לצאת לעבודה בחקלאות, תחת פיקוח של ערב; שהתחייב גם להסיעו למקום העבודה ובחזרה והצהיר כי העבודה איננה דורשת נהיגה). בית המשפט קמא קבע כי לא חלף זמן רב מאז נתן העורר הסכמתו לפסילה, אין הצדקה לשנות החלטה זו, מה גם שתנאי השחרור החדשים אף הם אינם מצריכים רישיון נהיגה.

במסגרת הערר, חזר ב"כ העורר על טענותיו בנוגע למצבו הכלכלי של העורר, שהוא צעיר, ללא עבר פלילי, אשר אך לאחרונה נישא לרעייתו. ב"כ העורר הפנה לנסיבותיו האישיות המשפחתיות הטראגיות של העורר, וטען כי השבת הרכב והרישיון נחוצים לעורר לשם פרנסת המשפחה. במהלך הדיון, נטען עוד, כי ניתן להשיג את המטרה לשמה נתפס הרכב, באמצעות הטלת עיקול וחתימה של ערבים. עוד הפנה ב"כ העורר לפסיקה, ממנה ביקש ללמוד כי בית המשפט קמא טעה בשיקול דעתו וכי ניתן היה להסתפק בערבות של 10,000 ₪ לשם שחרורו של הרכב.

מנגד, עתרה המשיבה לדחיית הערר, באמצעה את נימוקיו של בית המשפט קמא ובהדגישה כי הפסיקה קבעה שניתן

לשחרר רכב תפוס בנסיבות כאלה, כנגד בטוחות הולמות בלבד.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, שוכנעתי כי דין הערר להידחות, מאחר ולא נפלה כל טעות בהחלטתו של בית המשפט קמא.

פסילת הרישיון:

במסגרת הסכמה לגבי שחרורו של העורר בתנאים מגבילים, סוכם כי רישיונו יפסל. הסכמה זו הינה גם חלק מהסדר הטיעון, שבמסגרתו סוכם כי הדיון ידחה לשם קבלת תסקיר שירות המבחן, ועד לסיום ההליך, תוטל על העורר פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

מאז הושגה ההסכמה לא חל שינוי נסיבות ולא חלף זמן המצדיק שינוי ההחלטה.

בית המשפט קמא אפשר לעורר לצאת לעבודה, במטרה להפחית את הפגיעה הכלכלית שנגרמה לו ולאפשר לו להתפרנס. העבודה שאושרה לו איננה מצריכה נהיגה ברכב (לא בזמן העבודה ולא על מנת להגיע אל מקום העבודה), כך שאין גם נימוק טוב לאפשר לעורר לחזור בו מהסכמתו.

השבת/שחרור התפוס:

בהחלטתו שקל בית המשפט קמא את כל השיקולים הרלוונטיים לדיון בסוגיית החזרת התפוס, ואין אותם כהלכה.

הרכב הנדון נתפס על ידי המשטרה ועל פי הודעת המאשימה בכוונתה לעתור לחילוטו מכוח סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969. הרכב מוחזק על מנת לאפשר ביצוע החילוט, למרות האמור, על פי הפסיקה, יש לבכר פתרון שפגיעתו בנאשם (בפרט טרם הרשעתו), הינה פחותה, באופן המגלם את האיזון הנדרש.

"למרות האפקטיביות הגלומה באמצעי של תפיסת רכוש בשלב הביניים, בית משפט זה הביע את עמדתו בעבר פעמים רבות כי נוכח אופיו הדרסטי, והפגיעה הקניינית הממושכת הכרוכה בו בנאשם שטרם הוכרע דינו, ניתן לבכר אמצעי זה רק באין חלופה פוגענית פחות המגשימה את תכליתו. לשון אחר: בבוחנו את האפשרות להוציא צו זמני, שומה על בית המשפט לבחור באמצעי שלצד הגשמתו את התכלית שלשמו ננקט, פגיעתו הקניינית בבעל הרכוש מינימאלית והוא מאזן ככל שניתן בין האינטרס הציבורי שבהבטחת החילוט לאינטרס הפרט בקניינו..." (בשפ 6529/10 - דודו מגדיש נ' מדינת ישראל, (21/09/2010)).

בכל הנוגע לשיקול הדעת ואמות המידה לקביעת מידת קשיחותם של התנאים בהם יוחזר תפוס, נקבע בעניין מגידש שאזכר לעיל כי:

"ההכרעה בשאלה זו הינה פועל יוצא של איזון בין שיקולים שונים: מן הצד האחד, זכותם של העוררים שטרם הורשעו בדין (כמו גם הצדדים האחרים לבקשה שנגדם לא הוגשו אישומים) לקניינם, השאיפה לקבוע ערבות סבירה שלא תסכל את השבת כלי הרכב לחזקת העוררים והרצון לבחור באמצעי שפגיעתו בעוררים פחותה. מן הצד השני, השאיפה ליתן סעד זמני אפקטיבי שיבטיח את מימוש החילוט אם יורשעו העוררים, ישמר את ערך הנכסים התפוסים וימנע את הברחתם".

בגדר שיקולים אלה, יש לזכור כי חזקת החפות לא עומדת עוד לעורר לאחר שכאמור, הוא הורשע על פי הודאתו, בעבירה לפי סעיף 12א(ג)(1א)(ב) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952, בגין הסעתם של 6 תושבים זרים ששהו בישראל שלא כדין, עבירה שלצידה 3 שנות מאסר (ולא כפי הנטען). הדיון בעניינו טרם הסתיים, לאור בקשתו לקבל תסקיר שירות המבחן.

העבירה החמורה בוצעה באמצעות הרכב, כשקיימת זיקה הדוקה וממשית בין השימוש ברכב (לרבות בסוגו ובגודלו) לבין ביצועה של העבירה. לעורר הותר לצאת לעבודה במסגרת שאיננה מצריכה נהיגה או שימוש ברכב, ורישיונו ממילא נפסל עד תום ההליכים כנגדו.

לאור האמור, קיים אינטרס להבטיח דיון יעיל בבקשת החלוט, ללא חשש לסיכולה. מאידך, הפקדת ערבון בסכום משמעותי, ביחס ראוי לשווי הרכב ובצרוף הטלת עיקול לטובת המשיבה, עשויים לאזן את האינטרסים, האינטרס של העורר לפגיעה פחותה ככל הניתן בקניינו, אל מול הרצון ולהבטיח כי הליך החילוט לא יסוכל, אם יוחלט כי יש מקום לקבל את הבקשה.

טענות העורר מכוונות כלפי קביעת בית המשפט קמא כי נדרשת הפקדה כספית בסכום נכבד, כתנאי לשחרור הרכב, ולא ניתן להסתפק בהפקדה של 10,000 ₪ בלבד. בהקשר זה, צדק בית המשפט קמא בקבעו כי העורר לא השיג על ההחלטה שניתנה ביום 19.5.14, אשר קבעה כי תנאי לשחרור הרכב הוא הפקדה בסכום נכבד, על פי כן הציע לשחרר את הרכב כנגד הפקדת סכום שאיננו עולה בקנה אחד עם קביעותיו של בית המשפט קמא באותה החלטה. בנוסף,

לגופו של עניין, קשיחות התנאים נקבעת על פי נסיבות העניין. דרישה להפקדת ערבון הינה דרישה מקובלת שגובהה תלוי במידה רבה, גם בשווי התפוס.

"כבר נפסק כי כאשר תפיסת נכסים נעשית על מנת להבטיח אפשרות לחלט את החפץ, יש טעם בקביעת תנאי כספי המקיים מתאם עם ערכו הכלכלי של הנכס (בש"פ 8009/07 מ.ג.ש מיכאל עבודות בטון ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 14.2.2008); בש"פ 9469/09 זיאדנה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 3.12.09)). היקפה של ההפקדה הכספית

שנקבעה נופל במידה ניכרת מערכם הכלכלי של כלי הרכב שנתפסו. בנוסף על כך, עומדת בפני העוררים האפשרות לקיים את תנאי ההפקדה על דרך של המצאת ערבות בנקאית. נוכח האמור, ובהתחשב בסכומים שבהם מדובר, לא מצאתי כי תנאי ההפקדה שנקבעו מהווים הכבדה בלתי סבירה על העוררים, ומכל מקום אין מנוס מקביעת תנאים בגובה זו כדי להבטיחאת מטרות התפיסה". (בשפ 6529/10 מגידש שאוזכר לעיל).

כאן מדובר ברכב ששווי מעל 200,000 ₪ ובנסיבות אלה, קביעתו של בית המשפט קמא כי לא ניתן להסתפק בערבון נמוך, שלא יבטיח את מימוש החילוט, אם יוחלט להורות על חילוט הרכב, הינה סבירה, ואיננה מצדיקה התערבות.

סוף דבר, הערר, על כל חלקיו, נדחה.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ה סיוון תשע"ד, 23 יוני 2014, בהעדר הצדדים.